

աս բոյսէն նոր օգտակար բան մը չճը-
նարեն :

Պարզաբոյս ծառերուն համար նոր
պարարիչ-թիւն :

ՀԱՐՒԻՐ լիպրէ ջրին մէջ մէկ լի-
պրէ հասարակ սոսինձ եփէ, ու պա-
ղելէն ետեւ մէյմէկ քիչ տուր ան հին
կամ տկար ծառերուն որ քիչ պտուղ
կուտան . բայց այնպէս որ ջուրը ին-
չուան անոնց արմատին հասնի : Ըս
գործողութիւնը տարին երկու ան-
գամ ընելու է :

Ընտանացի ճարտար երկրագործ-
ներէն մէկը փորձով կը հաստատէ,
թէ նաեւ նոր տնկած բոյսերու ալ
շատ օգտակար է աս ջուրը :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Տար-ոյն Գերբի օրը :

Ըս տարիս ալ կը լմննայ . . . աս
տարիս ալ լմննցաւ : Ո՛րչափ դիւրին
է բերնով ըսելը, որչափ ծանր է սրը-
տով լսելը : Եւ մանաւանդ արագու-
թեանը նայելով՝ այնպէս մը կ'երեւայ
թէ գիրք մը թղթատելը՝ ճակատէն
ինչուան վախճանը հասնիլը որչափ ա-
տեն որ կը քշէ, տարւոյն շրջանն ալ
անկէ աւելի չքշեր, և թէ տարի
տարուրն է շուտ կ'անցնի . կամ ան է
որ ժամանակը յոգնելու տեղ երթա-
լով աւելի կը վարժի թուշեւու, կամ
ան է որ մարդուս տոգոհութիւնը
որ ունի կենաց կարճութեանը վրայ՝
հասակը առնելով կ'աւելնայ : Ըսանկ
մտածողը մէկ տարին՝ մէկ օրուան պէս
կը փոխէ : Բայց թէ որ յանկարծ մը-
տածելու ըլլայ՝ թէ աս տարիս աշ-
խարհքիս սկիզբէն 'ի վեր վազած ժա-
մանակին ու թըհազարերորդ մասն է,
ապշուրթիւն մը կը տիրէ մտքին, ու
ժամանակը առջինէն աւելի կարճ ե-

րենալով, իր մասունքը՝ այսինքն տա-
րիները կը սկսին երկայն երեւնալ՝ մէյ-
մէկ դարերու պէս, օրերն ալ մէյմէկ
տարիներու պէս . կը տեսնէ կը մտածէ
աշխարհքիս վրայ եղած անցած ան-
թիւ անհամար գործքերն ու գիւտե-
րը որ կը պատմուին այնչափ գրքերու
մէջ, որ 8000 տարին չբաւեր ասոնք
միայն կարդալու համար . կ'ապշի կը
զարմանայ թէ ան կարճ միջոցին մէջ
ինչպէս անցեր են այնչափ դիպուած-
ները, ու կը սկսի ըսել թէ ուրեմն որ-
չափ մեծ շրջան է տարւոյ մը շրջանը,
կամ որչափ ընդարձակ միջոց է եղեր :

Ըս անցուցած տարիս ալ արդեօք
այն զարմանալի տարիներէն մէկն էր :
Ինծի կ'երեւայ թէ աս տարիս պա-
րապ նաւու մը կը նմանէր որ ժամա-
նակին եզերքը նոր հասած ատենը՝ իբր
թէ նաւահանգստին բերանն էր . ու
քանի որ ալիքները չղքելով կ'անցնէր,
աւելի բեռնաւորած՝ լըցուած՝ հասաւ
յաւիտենականութիւն ովկիանոսը . . .
Վանի միլիոն մարդ հետը աշխարհք
բերաւ, ու քանի միլիոններ անդին ան-
ցուց : Վանի փոփոխութիւններ եղան իր
անցնելու ատենը ծովու ու ցամաքի
վրայ : Ինչ փոփոխութիւններ եղան
մեր բարոյական և քաղաքական վի-
ճակին վրայ : Ինչ նոր նոր գիւտեր,
նոր կարծիքներ, նոր ճամբաներ, նոր
օգուտներ, նոր վտանգներ . քանի
նոր վարդապետութիւններ ու նոր մոլո-
րութիւններ ելան . որչափ նոր կար-
գեր, նոր սահմաններ, նոր ժառան-
գութիւններ : Վանիներ մեծցան,
քանիներ պզտիկցան . քանիներ ա-
ռաջ գնացին, քանիներ ետ մնացին .
որչափ մարդիկ իրենց հին փափաքին
հասան, որչափ մարդիկ ալ յուսահա-
տեցան : Ո՛րչափ նոր յիշատակարան-
ներ կանգնուեցան աշխարհիս վրայ, և
որչափ հիններ ջնջուեցան . քանի նոր
անուններ լսուեցան որ թերեւս միշտ
ալ պիտի մնան, ու քանի անուններ
մոռուեցան :

Սարդուս միտքն ալ՝ անցուցած տա-
րին ալ կ'ընդարձակուի այսպիսի մը-

տածմունքներով . ու չի կրնար մէկը
ըսել՝ թէ իրաւ ատ խաղերը աշխար-
հիս վրայ խաղցուեր են , բայց ես ան-
ծանօթ տեսնողի կամ չտեսնողի ու
չտեսնողի մը պէս մնացի իմ տեղս .
տարին ուրիշ բան չըրաւ ինծի՝ բայց
եթէ ալիք մըն էր վրայէս անցաւ ,
քայլ մըն ալ զիս առաջ տարաւ : Այ-
ստանկ չէ . քու չկարծած գործքերդ
ալ ատ տարւոյն վրայ գրուեցան . աշ-
խարհիս թատրոնին մէջ դուն ալ դե-
րասան մը եղար . տարիդ անցաւ ,
բայց աս աշխարհիս երեսէն միայն
գնաց . իսկ անդին ուրիշ աշխարհի մը
մէջ քեզի կը սպասէ մէկ անգամ մըն
ալ երևնալու՝ ինչպէս որ անցուցիր ,
ու քու կին ձեռքովդ դրած նշանները
ցուցնելու յաւիտենականութե մէջ :
Եւ մտածմունքով պէտք է որ խելք
ունեցողը , մանաւանդ քրիստոնեայ
մը՝ զգուշութեամբ ու ծանրութեամբ
մը նայի ան տարւոյն վրայ որ ահա
կ'անցնի կը ծածկուի , և ան տարւոյն
վրայ՝ որ ահա կ'երևնայ կուգայ . ու
երբոր ասով սրտին վրայ կ'իջնայ մէկ
վախ մը կամ մէկ ուրախութիւն մը ,
դառնայ յուսով ու սիրով իր Լոր-
չին , ու ըսէ Սթուրմ գերմանացի ի-
մաստասիրին հետ .

“ Ս'վ տէր , դու ես Լստուած Ժա-
մանակի և Լստուած յաւիտենա-
կանութեան . քեզի կ'ուզեմ սրտանց
երգ մը երգել ուրախութեան , փա-
ռաբանութեան . քու անունդ կ'ու-
զեմ օրհնել ու փառաւորել : Լհա
աս տարիս ալ իր շրջանը լմնցընելու
վրայ է . բայց իմ կենացս շրջանին
սկիզբը և շարունակութիւնը ուս-
կից է . — միայն քու գթութեդ ու
քու հայրական սիրոյդ խնամքէն է :
Դու տէր , դու անփոփոխ ես . դու
միայն էիր միշտ և ես և պիտի ըլ-

լաս յաւիտեանս յաւիտենից : Վու
սէրդ ազգէ ազգ՝ դարէ դար կ'իջ-
նայ , և առաւօտէ առաւօտ քու
խնամքդ կընորոգուի : — Վու հայ-
րական խնամքդ առաջնորդեց ինծի
աս լմնցուցած տարւոյս մէջ . երբ-
որ սիրտս տրտմութեամբ ու հու-
գով կը մաշուէր , դու այցելութիւն
և օգնութիւն կը մխիթարէիր զիս .
հիմա ես զքեզ բոլոր սրտանց՝ բո-
լոր հոգւով կը գովեմ ու կ'օրհնեմ ,
և նորէն կը յանձնեմ զիս քու ան-
սխալ և իմաստուն առաջնորդու-
թեանդ : — Բայց կ'աղաչեմ , ներէ՛
այն անթիւ յանցանացս որ ըրի քե-
զի դէմ աս անցուցած տարւոյս մէջ .
նորէն տուր ինծի քու հայրական
օգնութիւնդ՝ քու միածնիդ՝ Յի-
սուսի շնորհօք , որպէս զի ամէն
մէկ օրս՝ բոլոր իմ կեանքս քու փա-
ռացդ և հաճոյիցդ համար անցը-
նեմ : — Եւ խառնա՛նքս կ'անցնի , իր
վայելչութիւններն ալ հետը . բայց
ես իմ երջանկութիւնս անոնց վրայ
չեմ դրած . իմ սիրտս աւելի մեծ
ու ազնիւ վայելքներու կը սպասէ .
եւ հրեշտակաց ընկերակից եմ գը-
րուած , իմ Ժառանգութիւնս եր-
կինքն է : Տուր ինծի Լստուած իմ ,
որ միշտ հոն ըլլայ փափաքս : —
Տուր ինծի շնորհք որ ատենս պա-
րապ չանցընեմ , հապա զգուշու-
թեամբ երթամ ան ճամբան որ
դէպ 'ի յաւիտենականութիւն կը
տանի : () Գնէ ինծի ու թեթեցուր
կենացս բեռը , ինչուան որ հասնիմ
ան վայրկենին՝ որ աշխատութիւնս
դադրի ու անվախճան հանգիստս
սկսի . ինչուան որ մտնեմ քու խա-
ղաղական և ուրախաւէտ յաւիտե-
նական արքայութիւնդ . Լմէն ,